

معرفی مقدماتی هیبریدهای امیدبخش خودسازگار بادام

مرتضی بیگدلی‌محب^{۱*}، علی ایمانی^۲، منصوره شمیلی^۱

^۱ دانشجوی گروه علوم باغبانی دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه هرمزگان، هرمزگان، ایران

^۲ دانشیار موسسه تحقیقات باغبانی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران.

^۱ استادیار گروه علوم باغبانی دانشکده کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه هرمزگان، هرمزگان، ایران.

*نویسنده مسئول: bigdeli_m68@yahoo.com

چکیده

تولید بادام در کشور ایران با موانعی نظیر زود گلدهی این محصول و در نتیجه مواجهه با سرمازدگی دیررس بهاره و همچنین کاهش عملکرد ناشی از اختلال در گرده‌افشانی، مواجهه است. لذا دستیابی به ارقام مقاوم به سرما و دیر گل، خودسازگار، پر محصول، زود بارده با کیفیت بالای مغز، از مهم‌ترین اهداف اصلاح بادام در ایران می‌باشد. در این راستا طی دو سال، مطالعه‌ای مقدماتی بر ۷۰ هیبرید حاصل از تلاقی ارقام فلیب سئو (به‌عنوان والد مادری، رقم نسبتاً دیر گل، نسبتاً مقاوم به سرما و خودگشن وارد شده از کشور ایتالیا) و شاه‌رود ۱۲ (والد پدری، رقم دیر گل، نسبتاً حساس به سرما و خود ناسازگار) انجام شد. نتایج حاصل از بررسی ۶ هیبرید با خصوصیات مطلوب نشان داد. که درصد تشکیل میوه در مزرعه بالاتر از ۱۰ درصد بود و به‌عنوان هیبریدهای کاملاً خودسازگار شناخته شدند. مطالعه میکروسکوپی نیز این نتایج را تأیید کرد به‌طوری‌که در این هیبریدها بیش از ۷۵ درصد مادگی‌ها دارای لوله‌گرده در انتهای خامه بودند علاوه بر آن بخش مولکولی نشان داد که این هیبریدها دارای آلل خودسازگاری Sf بودند و نتایج بخش مزرعه‌ای و میکروسکوپی را تأیید کرد. نتایج بخش سرما نیز مشخص کرد که بین هیبریدها و والدینشان از نظر مقاومت به سرما اختلاف معنی‌داری وجود داشت. در بین هیبریدهای مورد مطالعه، هیبرید H24 با کمترین خسارت در دمای ۳- درجه سانتی‌گراد، به‌عنوان متحمل‌ترین هیبرید شناخته شد؛ و ۵ هیبرید دیگر نیز مقاومت خوبی نسبت به سرما نشان دادند. نتایج خصوصیات گل و میوه نیز نشان داد که این ۶ هیبرید با داشتن خصوصیات مطلوب باغی و اصلاحی به‌صورت مقدماتی در این مقاله معرفی می‌شوند.

کلمات کلیدی: سرمازدگی، خودسازگاری، کیفیت بالایی مغز، بادام